

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

15 iunie 2017

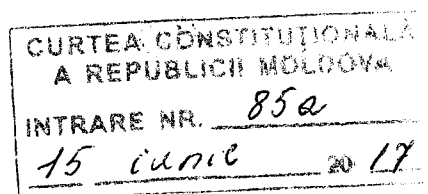
BV nr. 25-1

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu, 28
Chișinău MD 2004
Republica Moldova

SESIZARE

*prezentată în conformitate cu articolul 25 lit. c) din Legea nr. 317-XIII
din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și
articolele 38 alineat 1 litera g) și 39 din Codul Jurisdicției
constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995*

I. AUTORUL SESIZĂRII:

- 1. Vlad BĂTRÎNCEA**
- 2. Deputat în Parlamentul Republicii Moldova**
3. Adresa pentru corespondență: mun. Chișinău, str. Columna 148/1

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare unele prevederi din Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997 (în continuare – Cod), cu modificările și completările ulterioare (republicat în Monitorul Oficial nr. 277-287/585 din 26 august 2016).

III. EXPUNEREA PRETINSEI SAU PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI PRECUM ȘI ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Expunerea faptelor

La data de 21 noiembrie 1997 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Codul electoral al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 112 al. 2 din Cod este stabilit: „(2) Pînă la validarea mandatului, candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova prezintă Curții Constituționale confirmarea faptului că nu este membru al vreunui partid politic și nu îndeplinește nicio altă funcție publică sau privată.”

Considerăm sintagma „nu este membru al vreunui partid politic și” din art. 112 al. 2 al Codului ca fiind una neconstituțională pentru următoarele:

Legislație pertinentă

Constituția Republicii Moldova

Articolul 32

Libertatea opiniei și a exprimării

„(1) Oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvînt, imagine sau prin alt mijloc posibil. ”

Articolul 41

Libertatea partidelor și a altor organizații social-politice

„(1) Cetățenii se pot asocia liber în partide și în alte organizații social-politice. Ele contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor și, în condițiile legii, participă la alegeri.”

Practică relevantă a Curții Constituționale

Avizul nr. 1 din 03 aprilie 2008 asupra proiectului de lege pentru completarea art.81 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, citez unele prevederi:

„...În contextul argumentelor expuse în nota informativă, Curtea remarcă că astfel de state, ca SUA, Franța, Italia, Austria, Letonia, Cehia ș.a., care au o democrație avansată, partide politice puternice și diferite sisteme de alegere a Președintelui, nu stipulează în Constituție incompatibilitatea funcției de Președinte al țării cu activitatea în partidele politice și acest fapt nu influențează calitatea democrației și a pluralismului politic în aceste state.

Curtea observă că Constituția Republicii Moldova, ca Lege Supremă, prin conținutul său amplu, consfințește principiile fundamentale ale vieții economice, politice, sociale și juridice a statului. Modificarea și completarea ei este oportună doar în cazul în care anumite prevederi constituționale devin un impediment în garantarea și realizarea acestor principii. Calitatea de membru al unui partid politic nu împiedică Președintele țării să asigure stabilitatea și echilibrul proceselor social-politice.

Așadar, proiectul de lege constituțională pentru completarea art.81 alin.(1) din Constituție cu norma privind obligativitatea Președintelui Republicii de a-și suspenda activitatea în partidul sau organizația politică pe perioada exercitării mandatului nu corespunde rigorilor art.142 alin.(2) din Constituție. Norma propusă pentru a fi introdusă în Constituție este de natură să conducă la suprimarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și cetățeanului garantate de art.32 alin.(1) și art.41 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova. ”

Analiza circumstanțelor de fapt prin prisma legislației pertinente

Este cert că, conform prevederilor constituționale, Republica Moldova este o republică parlamentară, unde Președintele țării este garantul suveranității Moldovei, cu atribuții specifice republicilor parlamentare.

Totodată, Președintele țării este o figură politică, candidatura acestuia putând fi desemnată de către partid, cu atribuții politice, aleasă direct de către popor, în privința căruia se aplică în primul rând sancțiuni politice.

De altfel, este de remarcat faptul că, deputații, care reprezintă organul politic decizional de bază al țării – Parlamentul RM, membrii Guvernului RM, pot fi membri de partid, însă Președintele, care este de asemenea o figură politică, cu competențe mult mai limitate, îi este interzisă afilierea politică.

Reieșind din modul de alegere al Președintelui, din competențele sale, din responsabilitățile sale, din rolul său politic, interdicția legală de a fi membru de partid comportă un caracter vădit contrar art. 32 alin.(1) și art. 41 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova.

În context este de remarcat faptul că, avizul nr. 1 din 03 aprilie 2008 asupra proiectului de lege pentru completarea art.81 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, Înalta Curte a statuat: „...2. Proiectul de lege constituțională pentru completarea art.81 alin.(1) din Constituție cu propoziția: “Pe perioada exercitării mandatului Președintelui Republicii Moldova este obligat să-și suspende activitatea în partidele politice și organizațiile politice” contravine dispozițiilor constituționale ale art.142 alin.(2)...”

Reieșind din prederile avizului Înaltei Curți nr. 1 constatăm cu certitudine că, orice formă de interdicție a statutului de membru de partid pentru Președintele țării este neconstituțională.

Menționăm faptul că, argumentele care au stat la baza emiterii avizului indicat supra au rămas valabile până în prezent, iar interdicția legală pentru Președinte de a fi membru de partid comportă un caracter vădit neconstituțional, chestiunea referitoare la apartenența politică a Președintelui RM fiind o discreție a acestuia, discreție care nu poate fi limitată de către Parlament.

IV CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Urmare a celor expuse și în temeiul art. 32 al. 1, 41 al. 1 din Constituția Republicii Moldova

solicit:

a admite prezenta sesizare spre examinare în fond

a supune controlului constituționalității sintagma „nu este membru al vreunui partid politic și” din art. 112 al. 2 din Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997, cu modificările și completările ulterioare

V. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Declar că, nu am constatat existența vreunei hotărâri a Înaltei Curți pe marginea normei contestate.

Data:

Locul:

Cu respect

Vlad BĂTRÎNCEA

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

15 iunie 2017

mun. Chișinău